

DATOS IDENTIFICATIVOS

Desenvolvemento Comunitario e Compensación das Desigualdades

Materia	Desenvolvemento Comunitario e Compensación das Desigualdades			
Código	O05M138V01104			
Titulación	Máster Universitario en Intervención Multidisciplinar na Diversidade en Contextos Educativos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	4.5	OP	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa Dpto. Externo			
Coordinador/a	Perdiz Álvarez, María Celsa			
Profesorado	Gutierrez Manjón, Teresa de Jesús Mendez Rodríguez, María José Muguerza Martínez, María Elena Perdiz Álvarez, María Celsa			
Correo-e	mcperdiz@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Unha das estratexias ou formas de intervención social para facer fronte á exclusión social é o desenvolvemento comunitario que leva implícito un proceso educativo tendente á xerar cambios de actitude e comportamento na poboación e mellorar as condicións existentes. Con tal obxecto se configurará como un sistema integral no que interveñan e se coordinen diversos ámbitos (social, educativo, sanitario, vivenda,), diferentes actores (profesionais diversos, persoas afectadas, poboación en xeral, axentes sociais, Administración) e diversas dimensións (social, educativa, laboral, política, cultural...).			

Competencias de titulación

Código	
A1	Comprender os principios básicos dos grandes ámbitos da diversidade dende unha perspectiva multidisciplinar, sendo capaz de decibir e comparar as diferentes correntes teóricas dominantes en cada ámbito da diversidade dende unha perspectiva multidisciplinar
A2	Adquirir habilidades básicas de deseño, aplicación e avaliación de propostas de intervención dirixidas a traballar coa diversidade, valorando especialmente as aportacións innovadoras
A3	Ser capaz de analizar prácticas profesionais relacionadas co tratamento da diversidade, detectando puntos fortes e débiles, con especial énfase nas de carácter innovador
A4	Realizar estudos sistemáticos, sobre todo os que impliquen avances de prácticas educativas, sendo capaz de difundilos con claridade a diverso tipos de audiencias.
A5	Elaborar materiais específicos para traballar coa diversidade, valorando, na medida das posibilidades, a súa aplicación na práctica
A6	Coñecer a lexislación básica referida á diversidade nos contextos educativos e socio-educativos, analizando a súa implicación no exercicio profesional
A7	Identificar os servizos de apoio escolares e socio-comunitarios que poden ser de utilidade no ámbito da diversidade
A9	Comprender, analizar e valorar as dimensións éticas e políticas implícitas nos procesos educativos formais e non formais en contextos de diversidade
B1	Utilizar as novas tecnoloxías en diferentes contextos: formativos, de investigación, de aplicación profesional, para difundir e compartir ideas, etc.
B3	Adquirir condutas de respecto e de axuda. Ser sensibles a todo tipo de diversidade

Competencias de materia		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Adquirir formación teórico-práctica de carácter multidisciplinar no ámbito da diversidade colectiva.	A1	
Establecer contacto directo con experiencias innovadoras relacionadas coa intervención en ámbitos colectivos.	A3	
Adquirir coñecementos e destrezas axeitadas para o deseño, implementación e avaliación de experiencias de intervención sobre os grupos ea comunidade.	A2	
Coñecer e adquirir compromiso profesional cós colectivos sociais en desventaxa social.		B3
Coñecer e analizar a realidade social Galega e mais as Políticas Sociais dirixidas a corrección das desigualdades	A6 A7	
Adquirir compromiso ético no desenvolvemento da profesión, especialmente no referido ao apoio dos colectivos e sectores sociais discriminados e menos favorecidos	A9	
Familiarizarse con publicacións orientadas a diversidade, avalianado criticamente os seus contidos	A9	
Adquirir instrumentos conceptuais e metodolóxicos que faciliten o análise ea intervención sobre a diversidade do ámbito colectivo.	A2	
Adquirir habilidades básicas no deseño, implementación e avaliación de programas dirixidos a diversidade.	A2	
Adquirir instrumentos conceptuais e metodolóxicos que faciliten a análise e mais a reflexión sobre as prácticas profesionais	A3	
Elaborar materiais específicos para traballar coa diversidade, valorando, na medida das posibilidades, a súa aplicación na práctica	A5	
Adquirir conductas de respecto e axuda. ser sensibles a toso tipo de diversidade.	A9	B3 B5
Empregar novas tecnoloxías nos diferentes contextos comunitarios	A2	B1
Adquirir un repertorio de coñecementos e destrezas que posibiliten realizar investigacións sinxelas en campos ou áreas sociais	A4	

Contidos	
Tema	
TEMA 1: - A INTERVENCIÓN COLECTIVA: DO INDIVIDUAL O GRUPAL	- CONCEPTO DE INTERVENCIÓN COLECTIVA: DO INDIVIDUAL O GRUPAL - A CREACIÓN DUN GRUPO TERAPÉUTICO
TEMA 2: -INTRODUCCIÓN Á PLANIFICACIÓN:OS PLANES COMUNITARIOS. O DIAGNÓSTICO COMUNITARIO: DESEÑO DUN PROXECTO	- PROCESOS DA PLANIFICACIÓN: NIVEIS, CONCEPTOS E INSTRUMENTOS. - CONCEPTO DE DESENVOLVEMENTO COMUNITARIO: A INTERVENCIÓN COMUNITARIA, METODOLOXÍA, OBTETIVOS I ESTRUCTURA DUN DIAGNOSTICO COMUNITARIO
TEMA 3: UNHA EXPERIENCIA DE DESENVOLVEMENTO COMUNITARIO	EXPERIENCIA PRÁCTICA DO NOSO ENTORNO CULTURAL
TEMA 4: - ANÁLISE DA COMUNIDADE: A POBREZA E A EXCLUSIÓN SOCIAL EN GALICIA	- ASPECTOS CONCEPTUAIS SOBRE A POBREZA E A EXCLUSIÓN SOCIAL. - MEDIDAS DE LOITA CONTRA A POBREZA NO ÁMBITO EUROPEO, ESTATAL E AUTONÓMICO. AS RENDAS MÍNIMAS EN GALICIA - AS CONDICIÓNIS DE VIDA DAS FAMILIAS GALEGAS.
TEMA 5: -INFANCIA EN SITUACIÓN DE DESPROTECCIÓN SOCIAL	- O PROCESO DE VALORACIÓN E INTERVENCIÓN EN DESPROTECCIÓN INFANTÍL - DO MALTRATO AO BÓ TRATO AOS NENOS, NENAS E AOS ADOLESCENTES. - LEXISLACIÓN DE INFANCIA E ADOLESCENCIA. MANUAL DE BOAS PRÁCTICAS EN PROTECCIÓN INFANTÍL. RECURSOS DE PROTECCIÓN Ó MENOR.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Sesión maxistral	5	10	15
Traballos de aula	13	24.5	37.5
Seminarios	5	5	10
Saídas de estudo/prácticas de campo	4	4	8
Traballos tutelados	0	35	35
Outros	5	0	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Seminarios	Participación de profesionais extpertos, alleos ao mestrado, en formato de mesa redonda, con posterior análise da temática específica obxecto do seminario
Saídas de estudo/prácticas de campo	Saída para coñecer directamente experiencias innovadores de carácter socio-comunitario
Traballos tutelados	O estudante, de xeito individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensalos, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción etc.
Outros	Actividade de módulo

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	A atención ao alumnado realizarase a través de diversas vías: por correo electrónico, telefonicamente, e na propia aula de 20 a 22 hs. os xoves e venres. Os estudantes tamén poderán usar as horas de tutoría que ten o profesorado no seu gabinete.
Seminarios	A atención ao alumnado realizarase a través de diversas vías: por correo electrónico, telefonicamente, e na propia aula de 20 a 22 hs. os xoves e venres. Os estudantes tamén poderán usar as horas de tutoría que ten o profesorado no seu gabinete.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	Asistencia e participación nas actividades de aula	30
Seminarios	Participación activa nos seminarios, valorándose a realización de actividades derivadas	20
Saídas de estudo/prácticas de campo	Realización da saída e posterior reflexión sobre a mesma. De non poder realizarse esta actividade, realizaranse actividades complementarias na aula	10
Traballos tutelados	Realización de traballos ou proxectos feitos autonomamente, baixo a orientación das docentes.	30
Outros	Actividade de módulo	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado que por motivo xustificadado non poda asistir a algunha sesión presencial contará con actividades alternativas. As actividades non superadas na 1ª convocatoria poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo, manténdose as puntuacións previamente conseguidas.

Bibliografía. Fontes de información

Barbero,J.M., y Cortes, F., Trabajo Comunitario, organización y desarrollo social, 2005, Alianza, Madrid.
, Lei 9/91 do 2 de outubro, galega de medidas básicas para a inserción social (DOG nº 191 do 3 de outubro) modificada parcialmente pola Lei 1/99 de 5 de febreiro (DOG nº 36 do 22 de febreiro) e pola Lei, ,
Dirección Xeral de Acción Social, Informe de aplicación e avaliación da Lei galega de medidas básicas para a inserción social do ano 2008, 2009, Xunta de Galicia
Convención de derechos del niño 1989, Informe del estado de la aplicación de la Convención de Derechos del Niño, 2006, Naciones Unidas
Vicepresidencia da Igualdade e do Benestar, Plan Estratéxico Galego da Infancia e da Adolescencia 2007-2010, , Xunta de Galicia, Santiago de Compostela
Dirección Xeral de Acción Social, II Plan Galego de Inclusión Social 2007-2013, , Xunta de Galicia, Santiago de Compostela
De Paúl Ochotorena, J. y Arruabarrena Madariaga, M.I., Manual de Protección Infantil, 2001, Massón, Barcelona
Páxina 4 de 5
De Robertis, C., La intervención colectiva en Trabajo Social, 1994, El Ateneo, Buenos Aires.
Estivill, J., Las Políticas Sociales en la Unión Europea en los albores del nuevo milenio, 2001, Rev. del Ministerio de Trabajo y

Asuntos Sociales

Fuertes, J. y Sánchez Espinosa, E.M., La buena práctica en la protección social a la infancia. Principios y criterios, 1997, Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales.

Fundación FOESSA, VI Informe sobre exclusión y desarrollo social en España 2008. , 2008, Cáritas, Madrid

García Herreo G. y ramirez Navarro J.M., Diseño y Evaluación de Proyectos Sociales, 1996, Certeza, Zaragoza

Gil Vila F., La Exclusión Social, Ariel, Barcelona.,

Instituto Galego de Estadística, Enquisa das condicións de vida das familias galegas, 2008,

Martí J., Pascual J., Rebollo O. (coord), Participación y Desarrollo Comunitario en medio urbano: Experiencias y Reflexiones. , 2005, IEPALA Ed./CIMAS, Madrid.

Nogueiras Mascareñas L. M. , La Práctica y la Teoría del desarrollo Comunitario., 1996, Narcea, Madrid

Observatorio de la Inclusión Social, Informe de la Inclusión Social en España, 2008, Caixa Catalunya Obra Social.

Trevithck, P., Habilidades de Comunicación en Intervención Social, 2002, Narcea, Madrid

Tschorne P., Dinámica de Grupos, 1997, Amarú, Salamanca.

Subirats, J., Algunas reflexiones sobre la exclusión social y la políticas públicas de respuesta: una perspectiva desde España, en Seminario Buenas Prácticas en inclusión social: diálogo entre Europa y América Lati, 2003, Banco Interamericano de desarrollo, Milán.

Dirección Xeral de Acción Social, Mapa galego de equipamentos e servizos sociais, 2008, Xunta de Galicia. Santiago de Compostela.

Recomendacións
